

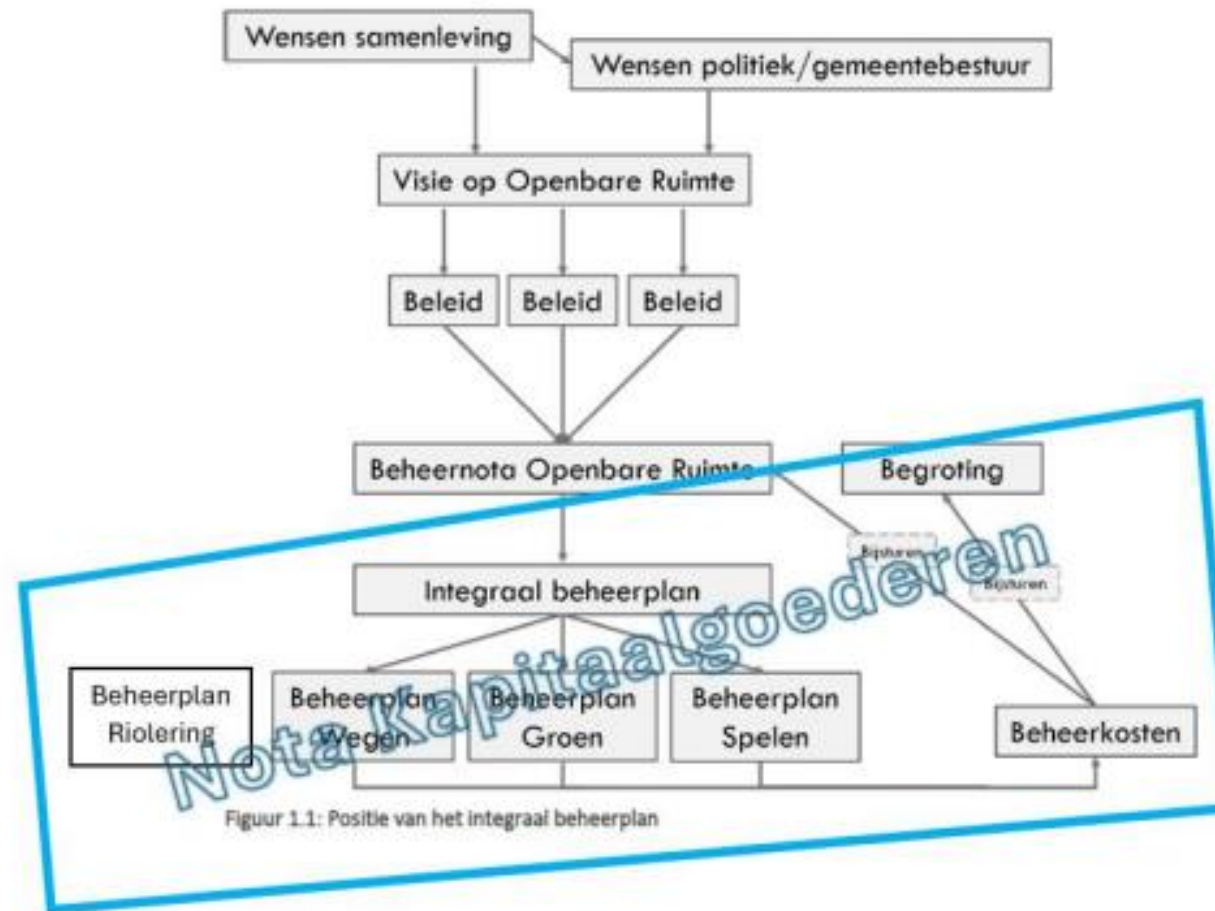
NOTA KAPITAALGOEDEREN OPENBARE RUIMTE

Gemeente Rheden

Aanleiding

- Vernieuwen van Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (2021-2025) en onderliggende beheerplannen (groen, spelen, wegen, riolering)
- Hernieuwd inzicht in kwaliteit en kosten openbare ruimte
- Meer inzicht in kosten op de lange termijn (van 4 tot 60 jaar)
- Bij de behandeling van de kadernota in mei 2024 is de toezegging gedaan om de raad begin 2025 de nota Kapitaalgoederen in de Raad vast te laten stellen, en de effecten hiervan mee te nemen in de kadernota 2026.

Wat is de Nota Kapitaalgoederen?

NKG vastgesteld door de gemeenteraad.

Beheerplannen later dit jaar vastgesteld door college.

Wat we beheren

				
RIOLERING	VERHARDING	CIVIELE KUNSTWERKEN	ART KUNSTWERKEN	MEUBILAIR
310 km	2.538.989 m ²	47 stuks	153 stuks	1.313 stuks
				
VERLICHTING	BOMEN	GAZON & BEPLANTING	WATERLOOP	VERKEERSTEKENS
7.516 stuks	14.564 stuks	784.984 m ²	32.917 m ²	6.588 stuks
				
VIJVER	FAUNATUNNELS-, RASTERS- EN SCHERMEN	SPEELPLEKKEN	SPEELTOESTELLEN	SPEELONDERGRONDEN
774 m ²	32 stuks	102 stuks	508 stuks	5.197 m ²

Circa
€ 283 mln.
Vervangingswaarde
(excl. riolering)

Technische kwaliteitsniveaus CROW

A⁺ zeer hoog

Geen sprake van schade als dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling.

De weg is als nieuw; er zijn geen zichtbare reparaties.

Veilig gebruik zonder risico's.

A hoog

Er is lichte schade in de vorm van dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling.

De weg is gebruikt, maar er zijn weinig reparaties zichtbaar.

Veilig gebruik zonder risico's.

B basis

Er is enige dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling. De waarschuwingsgrens is overschreden.

Er zijn redelijk veel reparaties zichtbaar.

Er is in principe nog sprake van veilig gebruik zonder risico's.

C Laag

Er is aanzienlijke schade aanwezig in de vorm van dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling.

Er zijn veel reparaties zichtbaar.

De richtlijn van de CROW is overschreden. Veilig gebruik is discutabel. Enige mate van risico.

D zeer laag

Er is veel ernstige dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling.

Er zijn zeer veel reparaties zichtbaar.

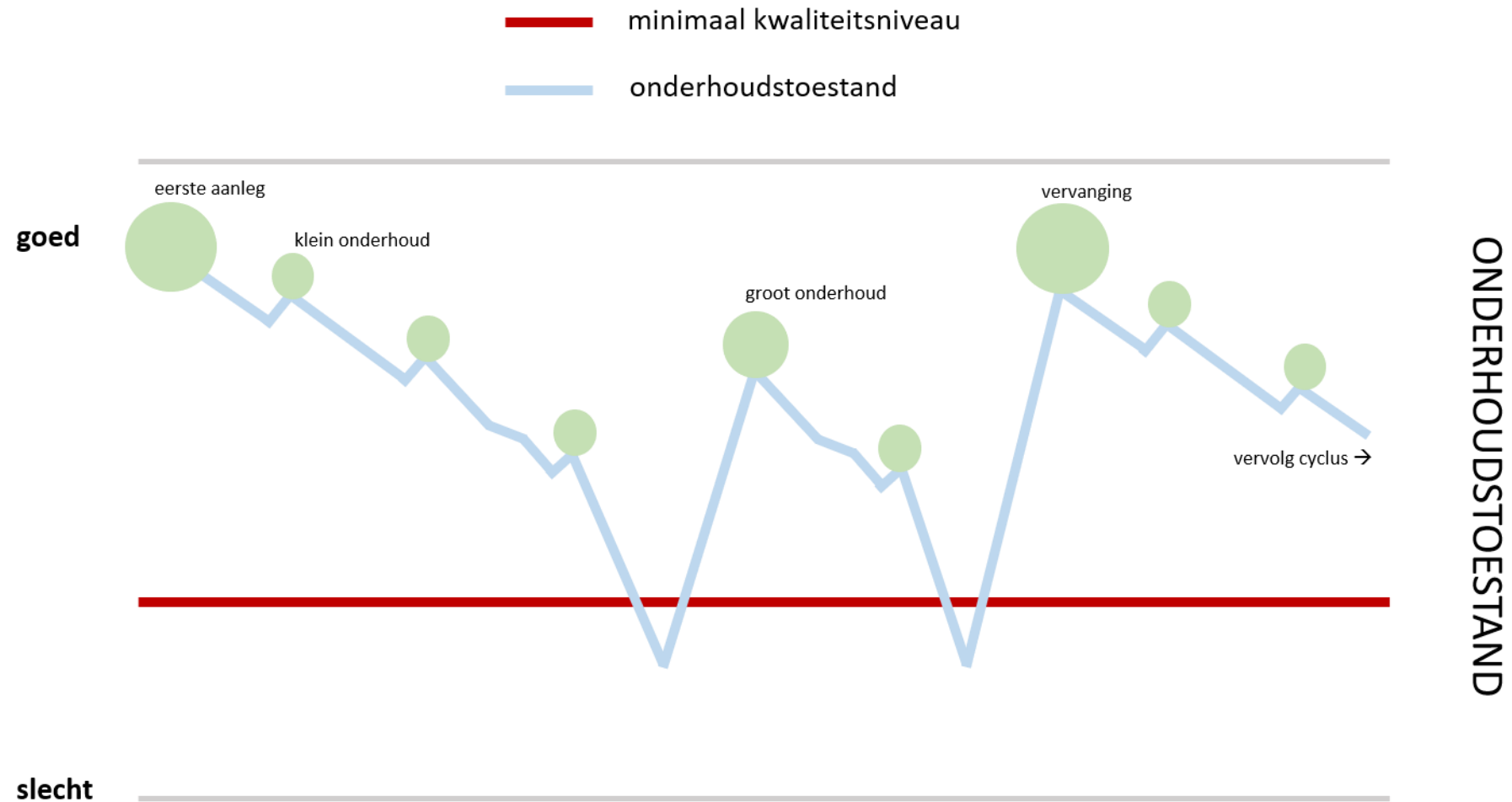
Er is sprake van een onderhoud achterstand, dit leidt tot onveilig gebruik en hoge mate van risico's.

Vastgestelde kwaliteitsniveaus door raad in de Beheernota 2020

Beheer-categorie	Technische staat	Verzorging
Wegen	C (laag)	B (basis)
Groen	B	B
Spelen	B	B
Riolering en water	B	B
Meubilair	C	B

Openbare ruimte vereist onderhoud en is eindig

ONDERHOUDSCYCLUS OPENBARE RUIMTE

IBOR, meer dan alleen het instandhouden van de openbare ruimte

Met de openbare ruimte dragen we bij aan o.a.:

- Ruimtelijke kwaliteit vergroten
- Veiligheid vergroten
- Toerisme en recreatie faciliteren en stimuleren
- Toegankelijkheid verbeteren
- Stimuleren ontmoetingen
- Stimuleren bewegen
- Inzet samenleving
- Klimaatadaptatie
- Biodiversiteit stimuleren
- Energieneutraal in 2040
- Circulariteit

Oranjebuurt Dieren

Meer dan alleen vervangen

- 15% **minder** verharding;
- 4040 m² **meer** groen;
- 51 **meer** bomen;
- Biodiversiteit vergroot;
- Bloemrijke gazons;
- Verschillende soorten bomen.
- Afkoppelen hemelwater.
- Van asfalt naar klinkers, in het kader van duurzaamheid

Financiële evaluatie Integraal beheerplan 2021-2025

Actualiteitenrapport okt. 2020

- In 2020 is via een doorrekening geconstateerd dat er een structureel tekort van 850k is. De begroting is met 400k opgehoogd, waardoor er een **structureel tekort voornamelijk op wegen van 450k** was.
- Vervangingen en herinrichting worden sinds 2021 geactiveerd en niet meer uit de exploitatiebegroting betaald. Hierdoor ontstond destijds een budgettair voordeel van **€ 1,2 miljoen**.
- Er is een bestemmingsreserve die deels wordt gevuld met het budgettaire voordeel ten opzichte van de exploitatiebegroting uit 2020 om deze **stijgende kapitaallasten** te dekken.
- Voornemen was om de reserves om te zetten naar een **voorziening**.

Autonome financiële ontwikkelingen 2021-2025

- Ten opzichte van 2021 zijn de kosten voor beheer gemiddeld met 29% toegenomen (voor asfalt 37%).
- Op basis van prijspeil zou de begroting moeten stijgen van € 4,6 naar € 5,9 miljoen moeten stijgen.
- De begroting is gestegen naar € 5,2 miljoen.

Hoofdconclusies doorrekening 2025

- Er is te weinig structureel budget voor het onderhoud van verhardingen.
- Het onderhoud wegen in de openbare ruimte* zakt zonder extra budget (exploitatie) onder het kwaliteitsniveau (CROW C). Dit leidt tot onveilige situaties en kapitaalvernietiging.

*Risicogestuurd, het gaat met name om achterstand van wegen buiten de hoofdwegen en gebiedsontsluitingswegen.

Overzicht beschikbaar en nodig **onderhoud** (excl. riolering) en incl. Solide Kadernota (2025)

Beheergroepen	Benodigd structureel		Beschikbaar 2025		Verschil
Openbare verlichting	€	189.000	€	189.000	€ -
Civiele kunstwerken	€	81.000	€	70.000	€ -11.000
Artistieke kunstwerken	€	16.000	€	57.000	€ 41.000
Vakgroep Wegen - overig	€	79.000	€	51.000	€ -28.000
Reiniging	€	659.000	€	659.000	€ -
VRI's	€	119.000	€	119.000	€ -
Spelen	€	108.000	€	108.000	€ -
Groen	€	1.668.000	€	1.629.000	€ -39.000
Wegen	€	2.973.000	€	2.282.000	€ -691.000
Opbrengsten K&L			€	100.000	€ 100.000
Totaal	€	5.892.000	€	5.264.000	€ -628.000
<i>Riolering</i>	€	2.000.000	€	2.000.000	<i>In rioolheffing</i>

Overzicht beschikbaar en nodig **vervanging**

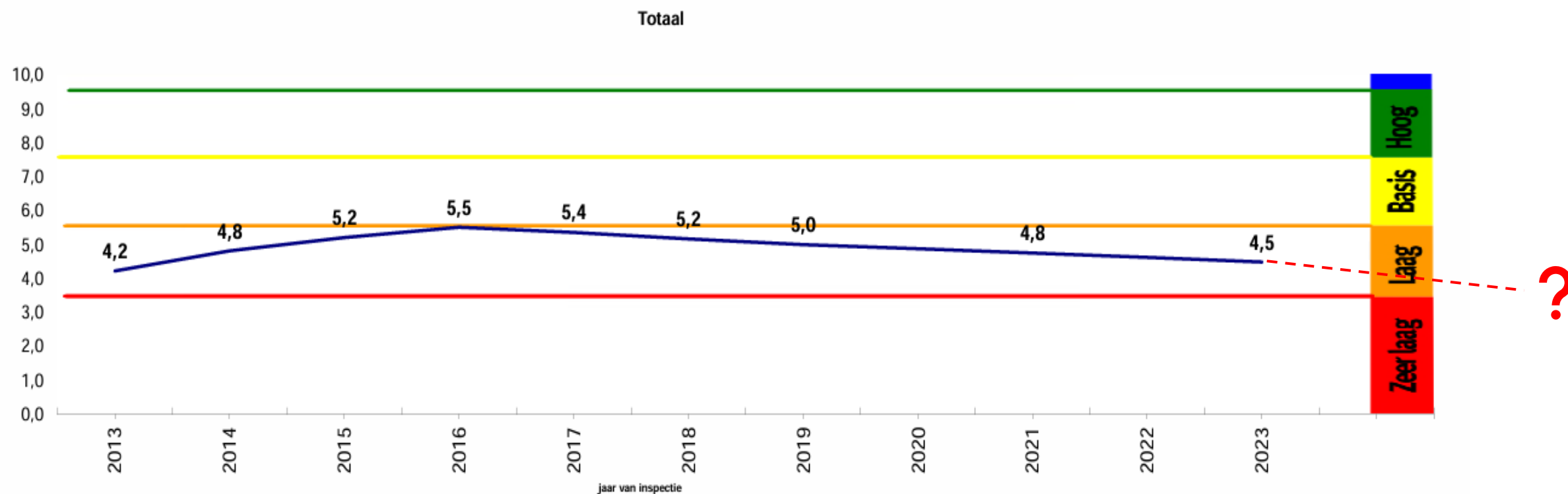
Beschikbaar 2025-2028 PB					
Beheergroepen	▼	Benodigd 2025 cyclisch	▼	▼	Verschil
Openbare verlichting	€	425.000	€	477.000	€ 52.000
Civiele kunstwerken	€	78.000	€	78.000	€ -
Vakgroep Wegen - overig	€	156.000	€	105.000	€ -51.000
Spelen	€	169.000	€	114.000	€ -55.000
Groen	€	357.000	€	357.000	€ -
Wegen	€	1.810.000	€	1.690.000	€ -120.000
Totaal	€	2.995.000	€	2.821.000	€ -174.000
Riolering	€	13.000.000	€	13.000.000	In rioolheffing

→ 70% gedekt uit riolering

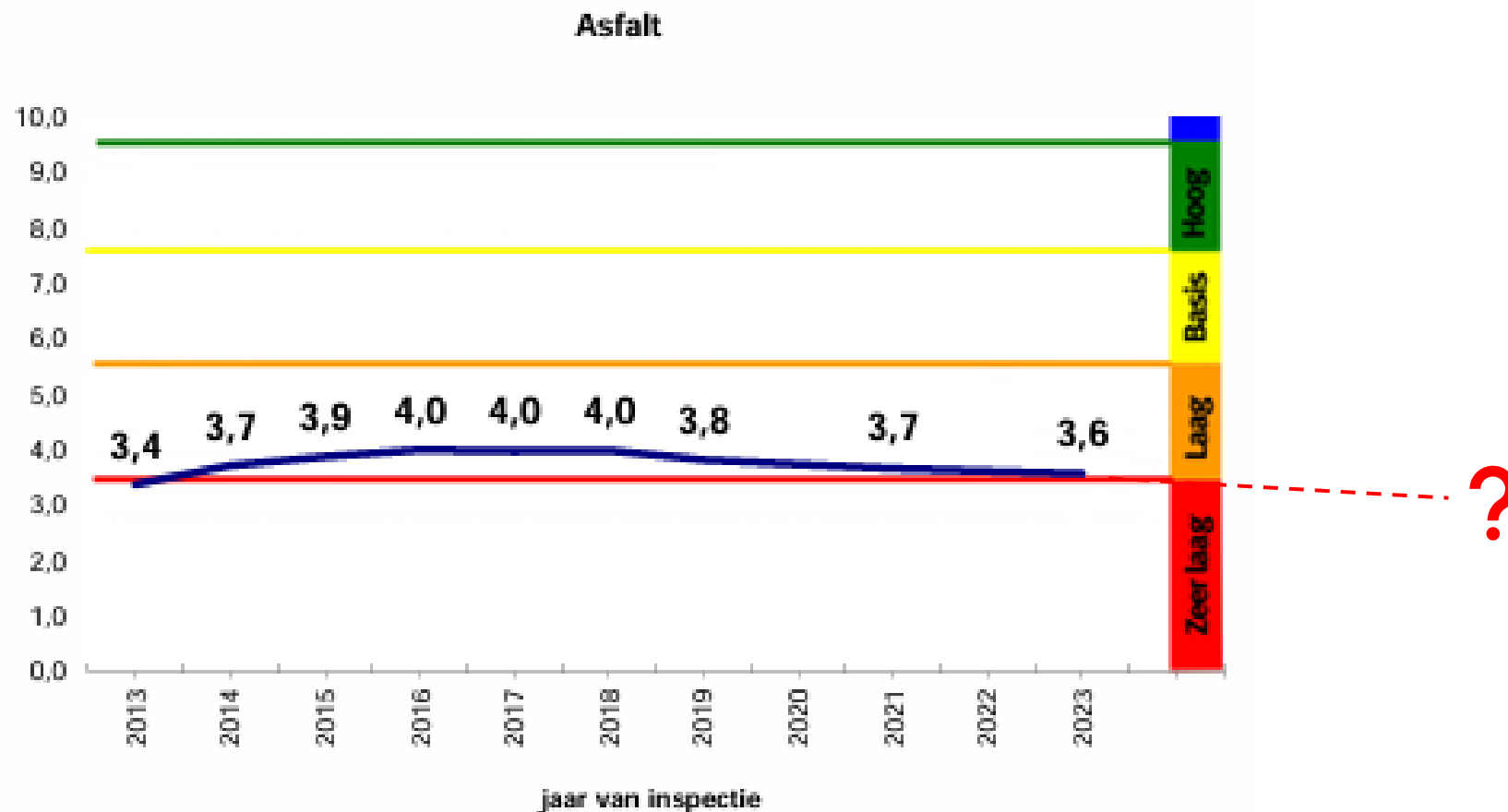
Bijdrage riolering (WTPO) aan wegen

- 70% van de kosten voor wegen in integrale projecten wordt betaald met WTPO
- Door te koppelen kost het vervangen wegen jaarlijks € 1,8 miljoen in plaats van € 3,5 miljoen per jaar.

Kwaliteitsniveau verharding daalt

Asfaltwegen in woonwijken zakken door de ondergrens

Dr. De Visserstraat, Dieren

Schonenbergsingel, Velp

Dillenburglaan, Dieren

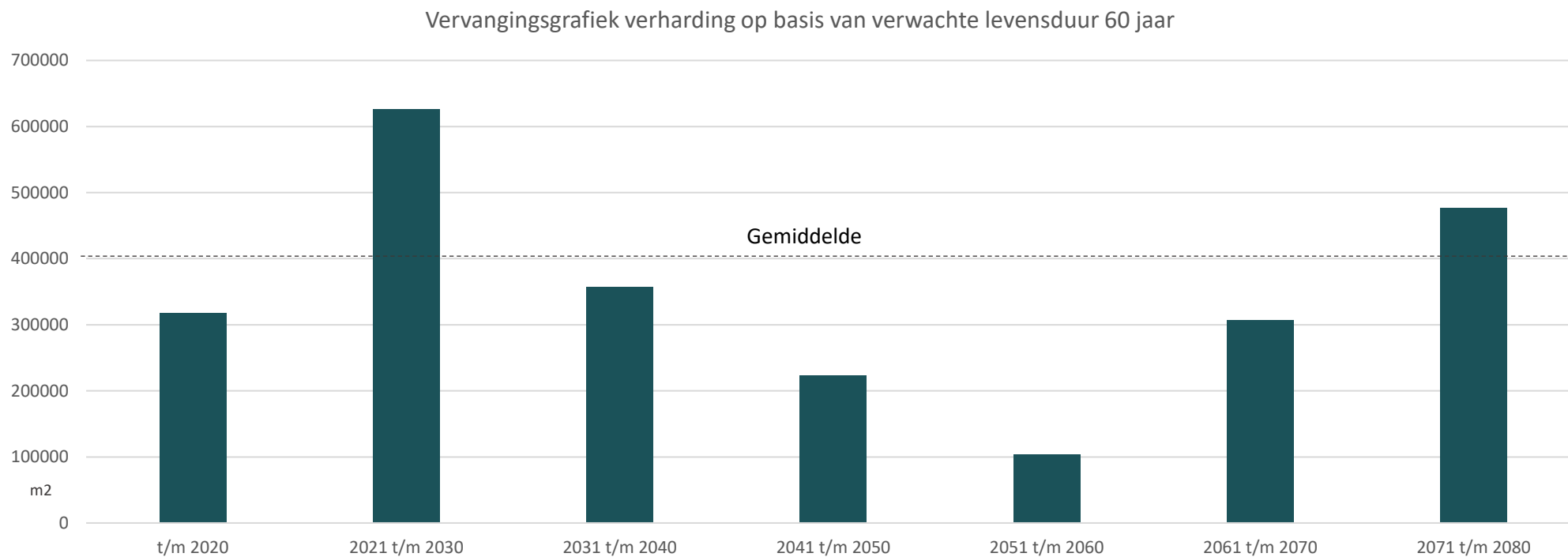

Nobellaan, Dieren

Ijsselsingel, Rheden

Op het hoogtepunt van de vervangingsgolf

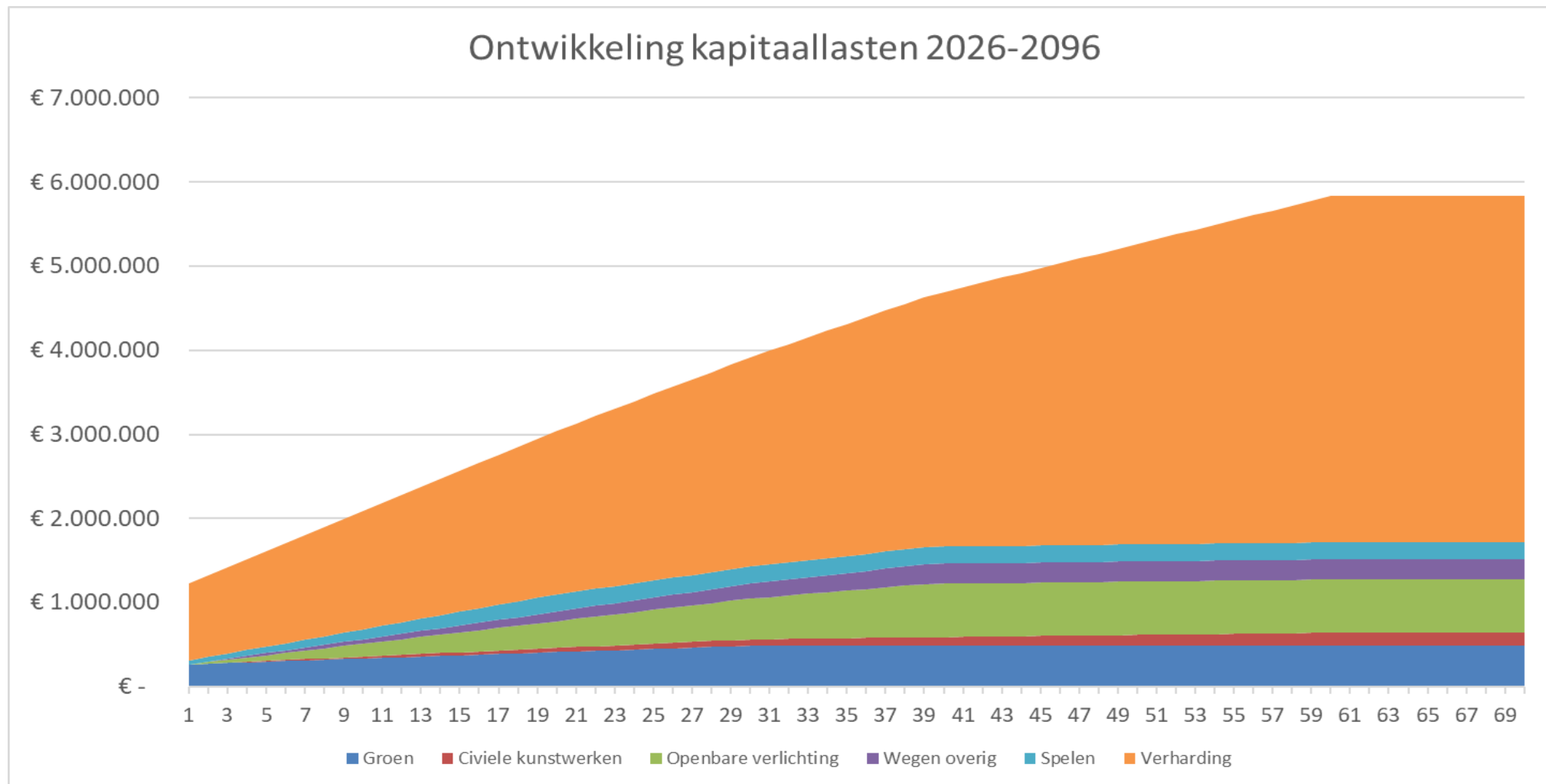
Maatregeltoets wegen toont achterstanden groot onderhoud (op basis van inspectie 2023)

Som van KOSTEN		In een project		
PLANSTATUS	JAARVANUITVOERING	Ja	Nee	Eindtotaal
Kwalitatief achterstand	2023	€ 1.469.691	€ 10.035.618	€ 11.505.309
Totaal Kwalitatief achterstand		€ 1.469.691	€ 10.035.618	€ 11.505.309
Kwalitatief	2023		€ 4.073	€ 4.073
	2024	€ 195.638	€ 1.624.131	€ 1.819.769
	2025	€ 25.192	€ 463.806	€ 488.998
	2026	€ 422.946	€ 3.278.813	€ 3.701.760
	2027	€ 33.365	€ 743.555	€ 776.921
Totaal Kwalitatief		€ 677.142	€ 6.114.378	€ 6.791.520
Eindtotaal		€ 2.146.832	€ 16.149.997	€ 18.296.829

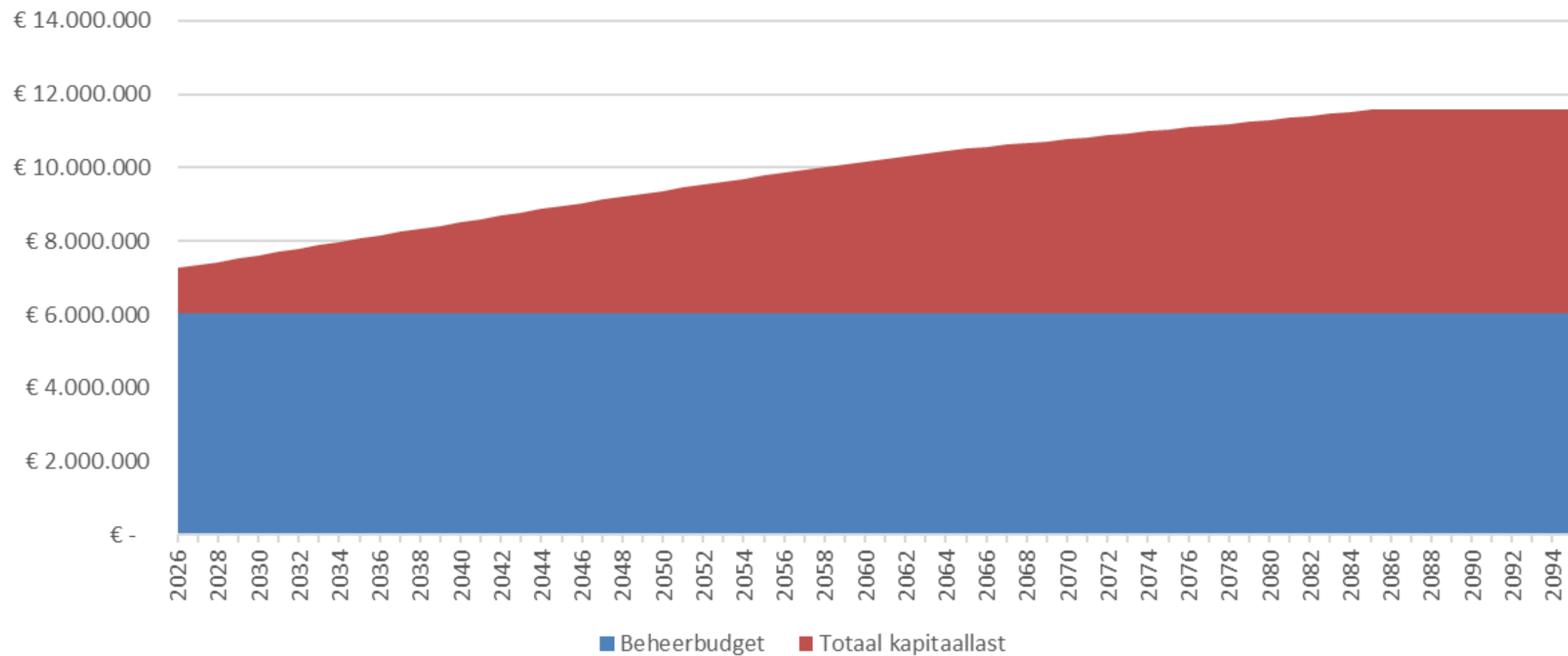
Uitgevoerd in 2023 en 2024: **€ 3,46 miljoen**

Gemiddeld 2025 t/m 2027: **€ 4,95 miljoen per jaar**

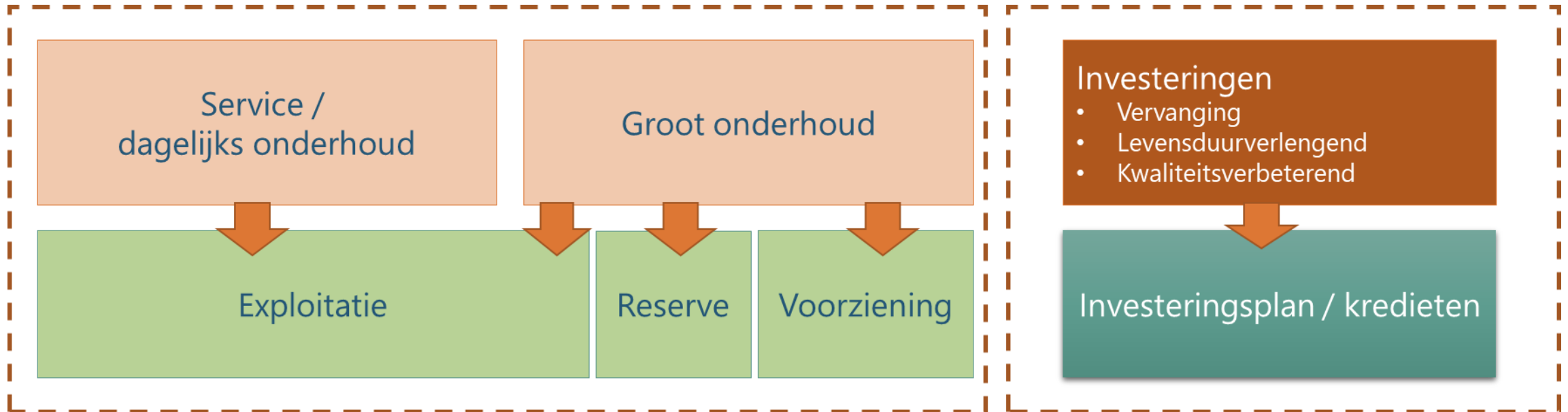
Ontwikkeling kapitaallasten

Langcyclische benodigde budgetten beheer + kapitaallasten (excl. indexaties)

Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV)

Reserve

Reserve	Saldo 1-1-2025	Jaarlijkse mutatie
Openbare Ruimte (wegen)	€ 2.751.000	€ 279.000

<u>Jaarlijkse mutatie reserve Openbare Ruimte (wegen)</u>		
Jaarlijkse storting	€	800.000
Jaarlijkse onttrekking ter dekking kapitaallasten	€	521.000
Per saldo jaarlijkse toevoeging ter dekking groot onderhoud	€	279.000

Conclusies en aanbevelingen

1. De Nota Kapitaalgoederen Openbare Ruimte met de kwaliteitsniveaus voor beheer en vervanging van onze kapitaalgoederen vast te stellen.
2. Het onderhoudstekort van jaarlijks € 628.000 in de jaren 2026 t/m 2028 te dekken ten laste van de Reserve Openbare Ruimte (Wegen).
3. In de meerjarenbegroting 2027-2029 toe te werken naar structurele dekking voor onderhoud en vervanging van onze kapitaalgoederen.

1. De Nota Kapitaalgoederen Openbare Ruimte met de kwaliteitsniveaus voor beheer en vervanging van onze kapitaalgoederen vast te stellen.

- Het integraal beheerplan 2021-2025 loopt af en heeft een actualisatie.
- De nota kapitaalgoederen geeft een doorkijk van 4 tot 60 jaar

2. Het onderhoudstekort van jaarlijks € 628.000 in de jaren 2026 t/m 2028 te dekken ten laste van de Reserve Openbare Ruimte (Wegen).

- Er zit € 2.87 miljoen in de reserve Openbare Ruimte (Wegen).
- Er is een tekort van € 628.000 per jaar.
- Evalueer in 2028 de dekking van de tekorten.

3. In de meerjarenbegroting 2027-2029 toe te werken naar structurele dekking voor onderhoud en vervanging van onze kapitaalgoederen.

- De voorgestelde dekking voor het tekort op onderhoud dekken we voor de periode 2026 – 2028 uit de Reserve Openbare Ruimte (Wegen).
- Onderhoud is een structurele post die we ook structureel in de begroting willen opnemen.

"Ombuigingsvoorstellen Openbare Ruimte"

- Het eenmalig uitstellen van investeringen in de openbare ruimte
De kapitaalslasten stijgen dan minder hard. Dit levert op dit moment een besparing op de kapitaallasten van circa € 145.000,- Hiermee is invulling gegeven aan deze ombuiging.
- Versoberen openbare ruimte € 40.000,-
- Doorbelasten personeel naar projecten € 200,000,-